СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.

РІК L. Ч. 77. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 7. квітня 1942. No. 77. Jersey City, N. J., Tuesday, April 7, 1942 VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

Дає Признання Президентови За Політику Супроти Франції

„Ню Йорк Ворл Телеграм", що є відомий з частої й гострої критики теперішньої адміністрації, дає у статті з 2. квітня спеціяльне признання президентови Рузвелтови за його терпеливу і вручну політику супроти французького уряду в Віші. Часопис каже, що многі критикують президента за його куроводи з урядом маршала Петена. Але, каже далі часопис, та критика є наївна і несправедлива, бо оперта на сентиментальних почуваннях, зокрема на таких, що не можуть знести „пів-фашистівського уряду в Віші". Та президентови іде про те, щоб виграти війну, що є далеко важнішим. І кожний день, що є зисканий на тому, що Гітлер не може розпоряжатись значною французькою фльотою та Дакаром, є для Обєднаних Держав великим здобутком. Часопис ще додає, що, очевидно, за цю розумну політику треба дати признання теж і департаментови стейту, зокрема секретареви стейту Голови та підсекретарю Велесови, а ще далі американському амбасадорови Лейгі, що є при уряді маршала Петена.

НЕМА ЗЕРНА ПІД ЗАСІВ НА УКРАЇНІ

ЛОНДОН. — Берлінський кореспондент шведської ґазети „Соціялдемократен" доносить, що німецький комісар на Україні Кох скликав до Рівного конференцію т. зв. „Бауерфірерів", що керують рільничими справами на Україні, в справі весняних засівів. На цьому зібранні Кох ствердив великі трудноці та потребу великої скількости засівного зерна, бо осінні засіви не були пороблені. Кох далі твердив, що бракує робочих рук, машин та палива. Він запропонував звільнення всіх українських полонених, а московських запропонував уживати до пільних робіт.

З ОКУПОВАНОЇ НІМЦЯМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ

Американсько-польська преса подає за німецькою, що 8. лютня ц. р. відкрито в Києві Українську Академію Наук. Посадником м. Києва має бути проф. Багалій. Ціла Дівобережна Україна є далі під військовою адміністрацією. Комунікація з нею утруднена, бо всі мости на Дніпрі зірвані.

ПРИМУСОВА ПРАЦЯ

ЛОНДОН. (ПАТ). — „Краківські Вісті" з 6. лютня подають, що німецька влада в Києві оголосила апель до кваліфікованих робітників до праці в Німеччині. Цей апель свідчить, що німці не тільки не мають на думці відновляти промислу на Україні, але що їм самим не стає кваліфікованих робітників по фабриках в Німеччині.

Крім того, німецькі окупанти зорганізували на Україні, т. зв. „Бавдінст", привертаючи совєтський декрет, на підставі якого населення між 18 і 50 роком життя змушене є працювати при будові та направі доріг.

Чянг Взиває Негру Погодитись з Англією

Чянг Кай-шек, начальний вожд китайських революційних армій, що є у війні з японським наїздником, звернувся від імені 400 міліонів китайців до Пандіта Негру, індійського політичного провідника, що очолює рух за державну незалежність для 390 міліонів індійців, щоб ніяк не зривав переговорів з британським висланником Крипсом, а приняв ті умовини, що їх дає британський уряд. Чянг дораджує пристати на те, що Індія має дістати по війні домініяльний статут.

Ось те прохання передав Чянг через спеціяльного посла. Чянг є того переконання, що народи Китаю і Індії повинні мати довіря до Атлянтійського Чартеру і тої спільної декларації, що її підписали представники 26 держав. Він теж не має найменшого сумніву, що Англія дотримає своє приречення і виконає його так скоро, як це тільки буде можливе.

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ В ҐЕНЕРАЛЬНІМ ҐУБЕРНАТОРСТВІ

Польські часописи подають за О. Н. А. з Цюріху (Швайцарія) ось таку новинку, яку передаємо в дословнім перекладі: „Краківський український денник „Краківські Вісті" доносять, що круг діяння Українського Центрального Комітету, на якого чолі стоїть Кубійович, а якого заступником є Кость Паньківський, зістав поширений за згодою окупаційної влади на ціле Ґеннеральне Ґубернаторство. Попередно діяв цей Комітет тільки на терені Малопольщі. Йому підлягають всі українські організації: громадські й культурні.

„Німці видали тепер нові шкільні підручники історії для українських шкіл на Волині, Поділю і Україні. Провідною думкою цеї сфабрикованої „історії" є той погляд, що Україна ніколи не стане незалежною, як її не охоронятимуть німці".

ЧАСОПИС ДЛЯ ВОЯКІВ, ВИДАВАНИЙ ВОЯКАМИ

У війську, в ріжних частинах, є тепер до 350 ріжних публікацій. Та тепер виходитиме окремий часопис для цілої армії, як оголошує департамент війни. Часопис буде зватись „Єнк", Буде редагований вояками для вояків. Не буде в ньому ніяких оголошень.

УЖЕ БУДЕ ВСІМ ЛЕГКО СПІВАТИ

„Ди Стар Спенґлд Беннер", наш американський гимн, справляв деякі трудноці, бо тяжко було витягнути одно місце тим, що не мали високого голосу. Тепер армія і маринарка завели зміну в такий спосіб, що кожний буде міг співати цілий гимн дуже легко, не перестаючи у високому місці, як це нераз бувало. Незабаром зачнуть орхестри грати гимн у новому виді й таким чином зміна скоро спопуляризується. Усі, що чули гимн у зміненій формі, ствердили, що зміна добра.

КОРЕҐІДОР ВИТЕРПІВ АЖ 120 РЕЙДІВ

Як знаменито держаться американські війська в Кореґідор, пізнати найкраще по тому, коли візьмемо під увагу, що від 29. грудня треба було тим військам витерпіти аж 120 повітряних японських налетів. Найдовший з них тривав 6 годин. Ось ті рейди коштують японців багато жертв в літаках і летунах.

Мріють Про Модерну Вавилонську Неволю

Берлінські кореспонденти шведської ґазети „Соціялдемократен" доносять про фантастичні пляни німців про створення „европейської федерації" з осідком в.. Берліні. Німці мають обіцяти, що по закінченні цеї війни балтійські краї дістануть „ограничену незалежність", а тепер ці держави мають бути під німецькою контролею. Крім того вони думають між Німеччиною та Уралем створити кілька автономних держав, які були б під німецьким наглядом. З тими плянами звязується Україну й Білорусь, які після німців, „не дозріли ще до повної автономії". Інша шведська ґазета „Афтонблядет" подає, що німці згадують рівнож про створення держав: татарської, кримської, грузинської, кавказької та вкінці Великоросії з осідком в Москві. Крім того Бельгія, Голяндія та Норвегія будуть мати свої армії, але під наглядом німців. Так само загранична політика тих держав буде кермована Німеччиною. Про Польщу в цій „німецькій федерації" не згадується.

НЕГАЙНО ДО ОБОРОНИ КРАЮ!

Кожна мінута дорога. Вона мусить бути використана на те, щоб війну скінчити якнайскорше й її виграти. Кожний і кожна з нас може причинитись до цього, щоб так сталось, що є нашим гарячим бажанням. Тому переходім негайно від побажань — до діл. І таки зараз закупім бонд краєвої оборони, або хоч стемпси. Купім те, на що нас стати. Тим поможемо обороні краю і виграній, а заразом вложимо гроші в таке місце, яке є нині найсолідніше й найпевніше на цілім світі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918,
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,

Клявдія Бобикевич.

Хризантеми

(Христова леґенда.)

Ця цвітка надається лише на гроби, довкруг катафальків, у вінки на домовини, та — до кімнат самітних, нещасних людей.

Не добре, коли дівчата кладуть її собі у волосся, на груди або за пояс. Не добре, коли залюблена дівчина дарує цей цвіт „йому" — на знак прихильности, любови... Те саме, коли „він" пересилає його своїй вибраній.

Не добре! Лише послухайте: Леґенда каже, що Ісус і Марія, вертаючи з весілля в Кані, стрінули похорон.

За повитим у лахміття тілом, не йшов ніхто, а навіть носії несли його з якоюсь злобою, обтираючи піт, що в південну спеку заливав їм очі.

Ісус хотів минути, але Марія сказала:

— Сину, це здається якась жінка. Бачу довге пасмо волосся, що звисає. Мусіла бути бідна без рідні. Ходім бодай ми за нею.

Ісус, як усе, послухав Марії, і вони пішли за носіями.

Дорога вела полями. Марія хотіла назбирати цвітів, та не находила ніяких. Десь-не-десь зірвала напів сухий василько, ромянок, волошку.

Ісус ішов мовчки, задуманий.

— І хто це міг бути такий сабітний, опущений? — спитала Марія сина.

— Блудниця.

— Молода?

— Таж біля трийцять, Маріє.

— І таке грішне життя так довго вела! Ах... сину! — сказала Марія, зігнувшися знову за якоюсь цвіточкою.

Ісус станув. Його лагідне обличча наче засяло, великі сині очі — як у Марії, звернув на небо.

— Не можна нічого знати, Маріє! Бо інколи, коли люди думають, що душа вже покине тіло, вона ще в ньому є. В ті такі короткі а так важні хвилини, вона розмовляє з Отцем небесним, і інколи, коли покається. Отець мій гріхи дарує.

— А оця, сину?

— Вона покаялася.

Очі Марії зайшли сльозами. Жаль її стало померщої, і того, що не могла назбирати їй гарних квіток.

Йшли мовчки.

Ісус назбирав дрібних камінчинів і пересипував з одної руки в другу. Марія зрошувала слізми убогу, суху китицю.

Носії спустили тіло в яму, нагорнули скоро землі, і мерщій віддалилися.

Марія нагнулася над свіжою могилою, поклала на неї цвіти, та стала молитися.

Ісус стояв біля неї, задуманий.

Помолившися, Марія була ладна відходити, та ще раз глянула на цвіти.

— Такі нужденні! — сказала. А вона варта кращих, якщо Отець простив її, правда? Зроби що, сину мій єдиний, Ісусе!

Ісус усміхнувся. Погляд його з великою любовю спочив на Марії. Опісля зігнувшись, Ісус став утискати камінчики в землю.

Марія придивлялася з великою увагою. Колиж Ісус упорався з цією роботою, простяг над могилою руки і молився.

І от... на очах Марії стали рости цвіти... Спершу зійшло бадилько, відтак розвивалися листочки, і далі завязувалися пупочки, а згодом добувалися з них головки...

Темно-жовті цвіти вкрасили гріб, а всі звернулися в сторону Марії. Рядок вздовж гроба, і поперечний менший.

— Сину — сину! Адже це форма хреста! скликнула Марія, вхопивши руку Ісуса.

— Так, Маріє! Цим знаком люди свої гроби вкрашуватимуть... як прийде час тому!

Марія поцілувала Ісуса в чоло, і обоє руч об руч вертали домів...

— — — — — — — —

Це були перші хризантеми.

Самі темно-жовті нагадували те волосся, що звисало з лахміття, з великими сумними головками, дрібним листям і... без запаху.

Леґенда каже, що перший раз — виросли були на могилі, вкрасивши її своїм цвітом, який був лише темно-жовтий. Це вже ученим та огородникам завдяки штучним сполукам удалося згодом витворити інші краски. Але притім головка зменшилася, і цвіт утратив чимало із своєї принади.

Оповідають подорожні, що, хто хоче бачити правдиві хризантеми, нехай погуляє дорогою, що веде на північ від Кани Галилейської, а там кілька кроків наліво від шляху, стоїть могила, де цвітуть найкращі з цих цвітів — сумні хризантеми.

ПОРОЖНІ ШПИХЛІРІ НА УКРАЇНІ

ЛОНДОН. — „Пройсіше Цайтунг", що виходить в Кенігсберґу, доносить, що комісар Кох, звидівши Україну, сказав, що колись цей найбагатший край в Европі, стоїть цілковито оголоченим зо збіжжа.

БОГДАН ЛЕПКИЙ

І НАЧЕ СОН ЯВЛЯЄТЬСЯ МЕНІ

Ще й нині бачу церковцю стару
З дубових брусів наче на картині;
Доріжка вється під гору,
Село лежить в долині.

І „жучка" й „зельмана", й „воротаря",
І „зайчика" й „через попові лози",
Крізь прірву літ так чую я,
Неначе сміх крізь сльози.

І наче сон являється мені
Сільських дівчат веселі хороводи,
Лунають співи голосні
Немов весняні води.

Не знаю, чи ще церковця стара
Стоїть, чи гаїлок там співають,
Та на Великдень буду я
З тобою, рідний краю.

РОЗБИТТЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

ЛОНДОН. — Польська аґенція телеграфічна доносить, що „Краківські Вісті" з 10. лютня ц. р. подають, що ґубернатор Східної Галичини Вехтер відвідав Митрополита Шептицького та відбув з ним довшу конференцію. Після того Митрополит Шептицький вислав отвертого листа до українських православних єпископів, взиваючи їх до згоди.

Як виходить, на території, що є під т. зв. Комісаріятом України, є аж три українські православні церкви: одна залежна від московського патріярхату, друга автокефальна, зорґанізована митрополитом Липківським, і третя, рівнож автокефальна, на чолі якої стоїть єпископ Полікарп, який тепер перебуває в Києві на становищі української автокефальної православної церкви.

Польські кола в Лондоні приписують інтервенції Митрополита Шептицького в справі української православної церкви особливе значіння.

ДАЛЬШІ ПЕРЕСЕЛЕННЯ З ВОЛИННІ НА ПОДІЛЛЯ

ЛОНДОН. — Шведська ґазета „Соціялдемократен" подає, що німецькі власти далі переселюють мешканців з Поділля та Волині до південно-східної України для весняних робіт. При переселенні не дають жадних середників комунікації, так, що ці люде мусять відбувати дорогу пішки. Рівночасно німці забирають українських робітників в австрійські промислові центри.

Нова Ґвінея і Борнео в Нідерляндській Індії є два найбільші острови на світі.